

Op weg naar een nieuwe Rode Lijst Korstmossen

Laurens Sparrius

4-2-2022 BLWG Lezingendag, Utrecht

Over de Rode Lijst

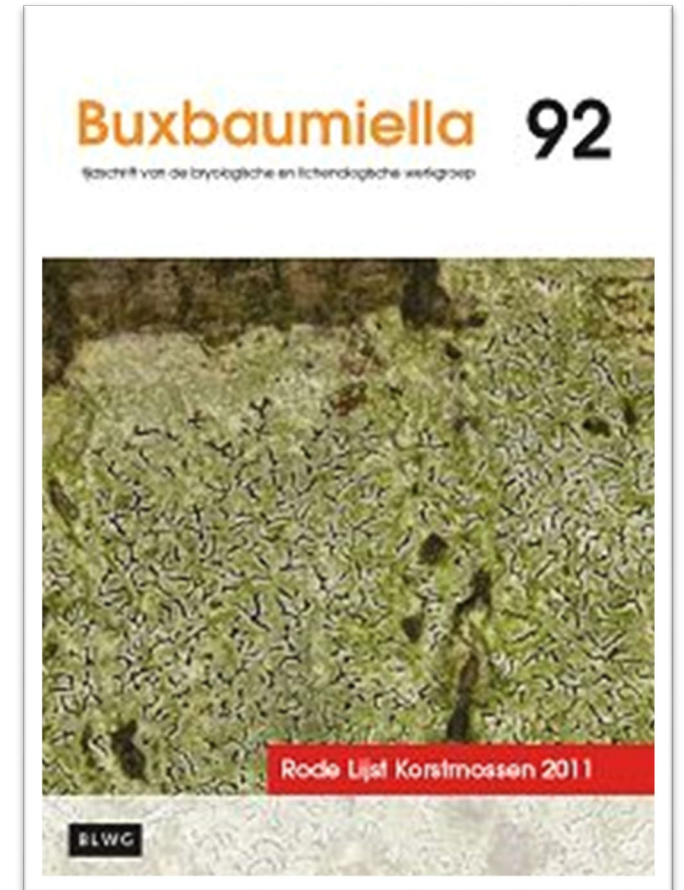
- Welke soorten zijn bedreigd of verdwenen. Met welke gaat het goed?
- Internationaal: Verdrag van Bern
- Nederland: LNV vraagt voor goed-onderzochte soortgroepen elke 10-15 jaar om een actualisatie
- We maken in 2022 een basisrapport met een voorstel voor een nieuwe Rode Lijst Korstmossen
- Publicatie in de Staatscourant is de Rode Lijst

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

De Rode Lijst

- Eerste versie in 1988 (onofficieel), 1998, herziening in 2011
- De Rode Lijst wordt o.a. gebruikt voor de systematiek van monitoring in natuurgebieden
- Deel van de soorten wordt gevolgd in het Netwerk Ecologische Monitoring, meetnetten van de provincies, monitoring en via losse waarnemingen

Wat hebben we nodig?

- Actuele soortenlijst
- Historische en actuele verspreidingsgegevens (waarnemingen)
- Trends van de soorten (uit meetnetten)

Monitoring en Citizen science

Determinatieboeken

- Twee nieuwe veldgidsen, veldsleutel

Het veld in

- Meer korstmossenexcursies, hogere opkomst
- 2x zoveel mensen betrokken bij het meetnet duin/heide/stuifzand
- Projecten witte gebieden en *Staat dit korstmos er nog?*
- Najaarsweekend voor meetnetters en validatoren

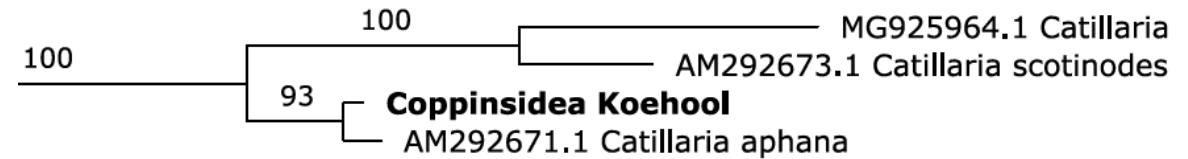
PAMPUS

Monitoring en Citizen science

Faciliteren

- DNA-barcoding
- Dunnelaagchromatografie (TLC)

Open data en kennisdeling

- Deel open data in NDFF Verspreidingsatlas, eigen app
- Literatuur beter ontsloten via Natuurtijdschriften.nl (Naturalis)
- Beeldherkenning en discussieforum (Waarneming.nl)

Monitoring en Citizen science

Professioneel veldwerk

- Actief geworden voor de provinciale epifytenmeetnetten (2019)

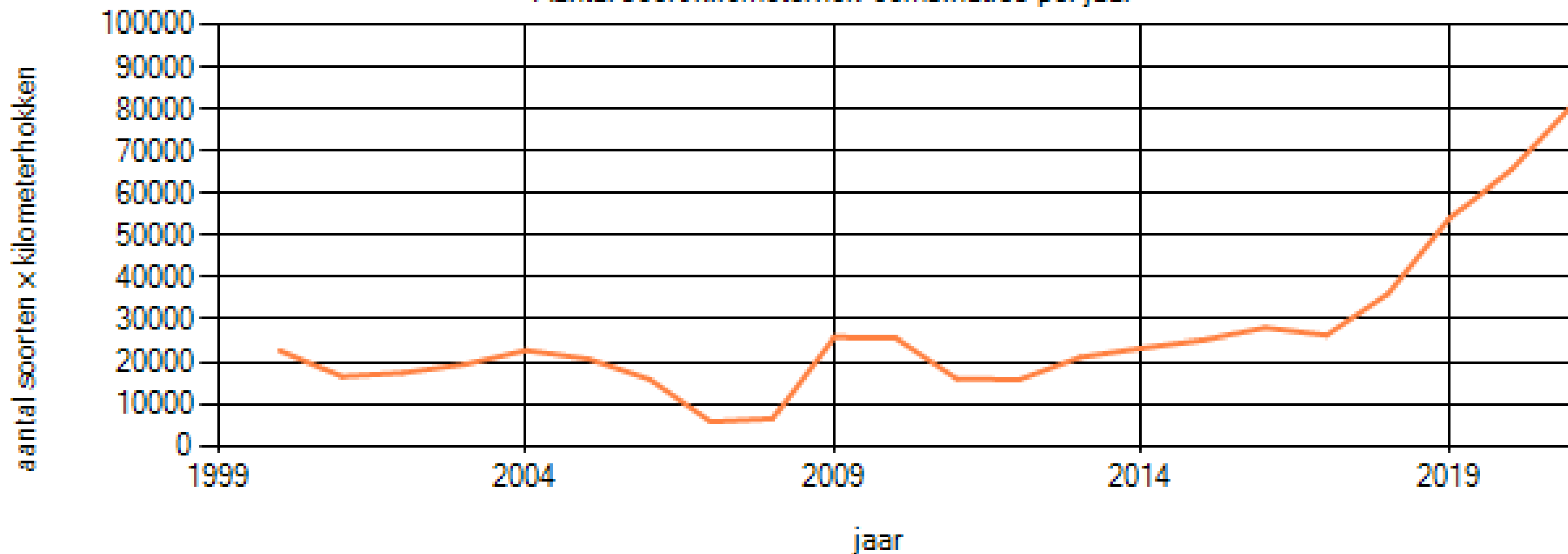
Trendberekeningen

- Korstmossen in stuifzanden en duinen (i.s.m. CBS)
- Doortrekken trendlijn epifyten (i.s.m. LON / provincies)
- Nieuwe statistische methoden (Frescalo)

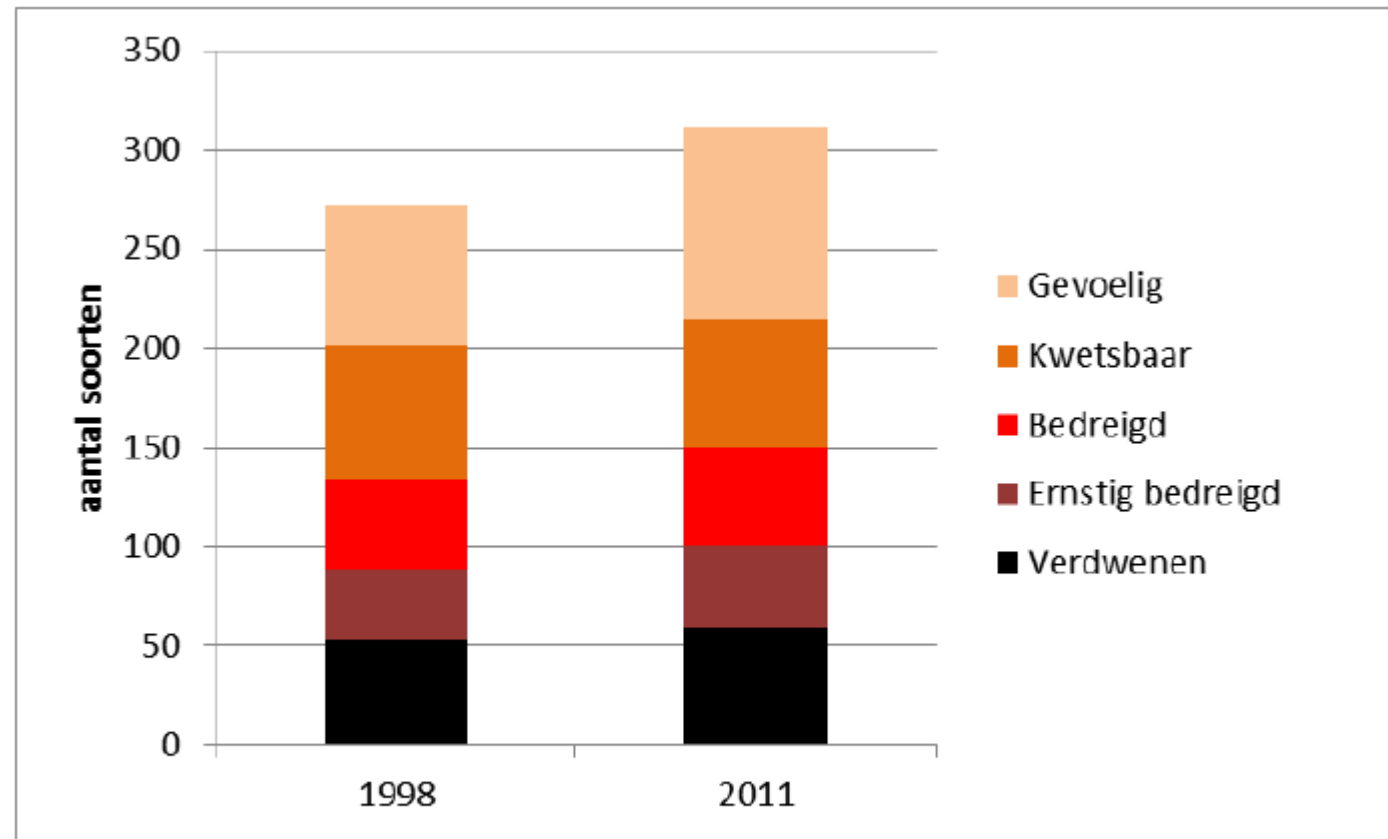
Waarnemingenexplosie

Aantal soort/kilometerhok-combinaties per jaar

Soortenlijst

- 1107 soorten korstmossen en parasieten.
- Ongeveer 861 soorten doen mee voor de Rode Lijst
- 132 meer dan in 2011

Figuur 1. Aantal soorten per Rode-Lijstcategorie in 1998 en 2011.

Trends

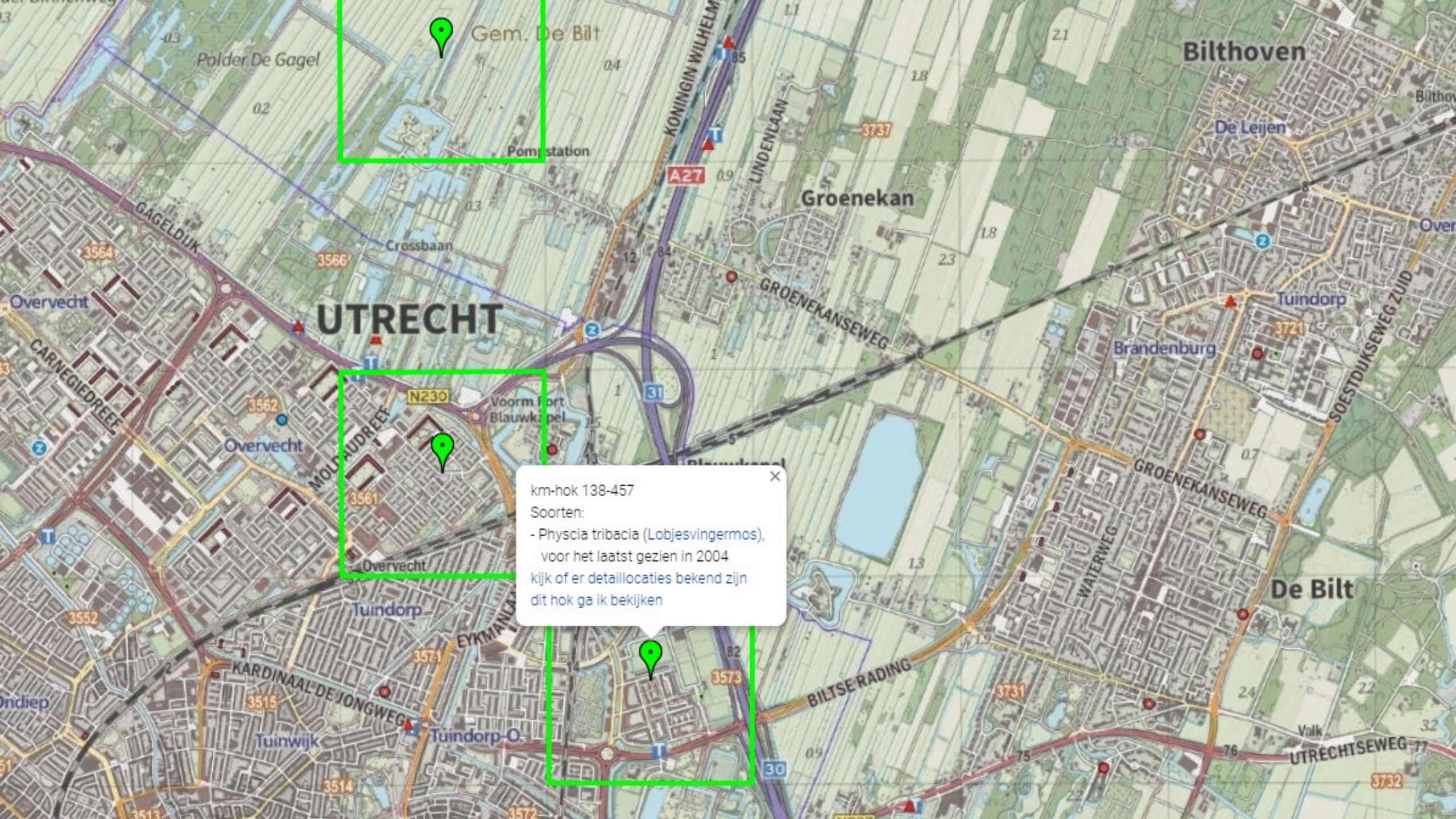
- Meetnet “NEM-op-Steen” nieuw leven ingeblazen
- Epifytenmeetnetten
- Herhalingsbezoeken van kerken en kerkhoven
- Witte gebieden en *Staat dit korstmos er nog?*

Gem. De Bilt

Bilthoven

De Leijen

Groenekan

UTRECHT

De Bilt

km-hok 138-457
Soorten:
- *Physcia tribacia* (Lobjesvingermos),
voor het laatst gezien in 2004
kijk of er detaillocaties bekend zijn
dit hok ga ik bekijken

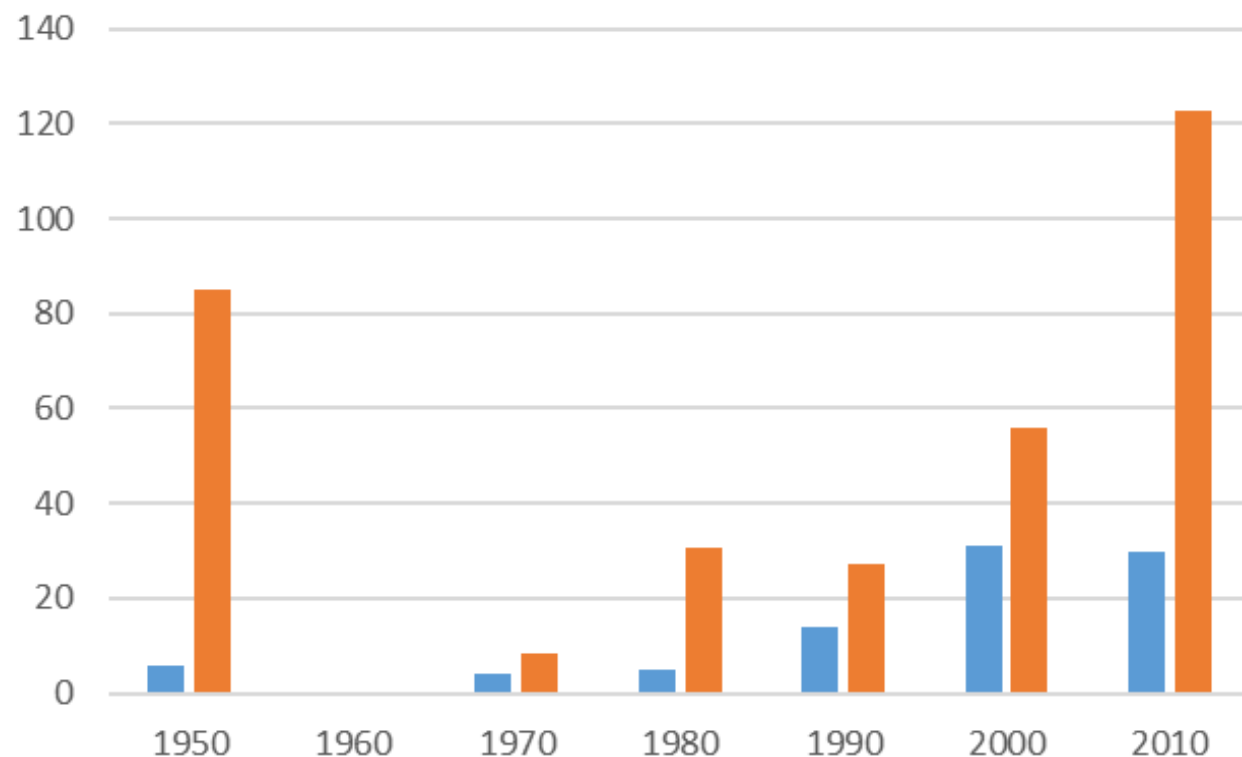
Nieuwe trendgrafieken

wetnaam ▼

Normandina pulchella (Hamsteroortje)

Max van njtobs

Max van njtexp

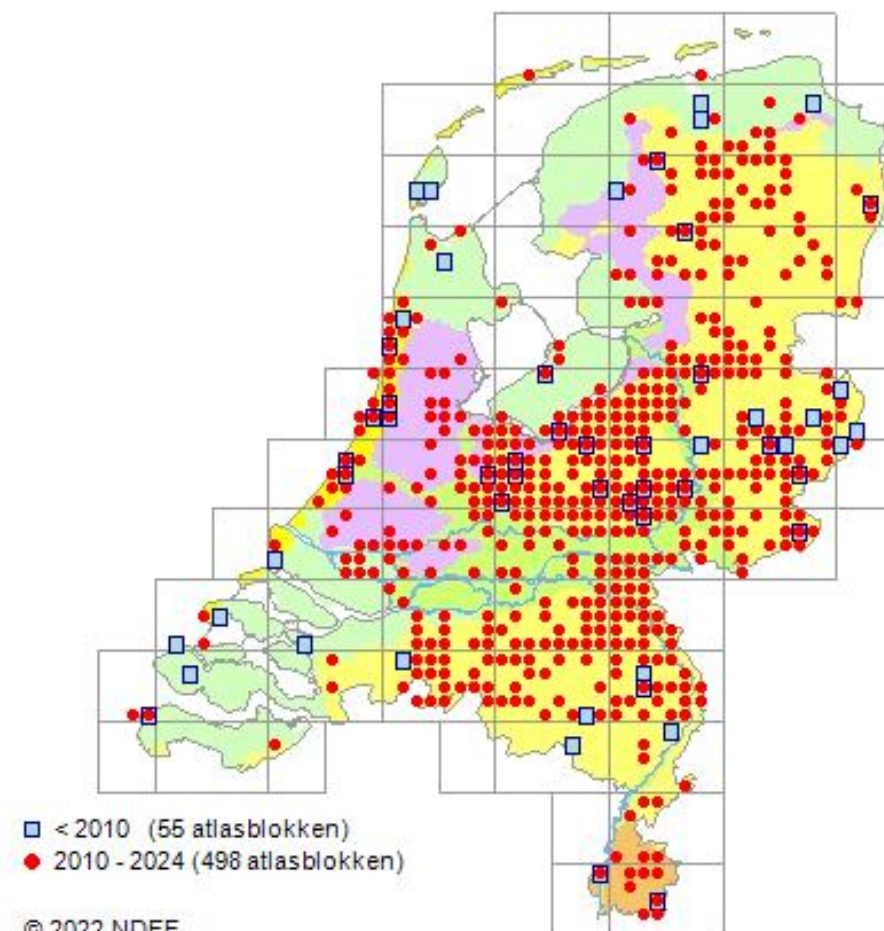

time ▼

Waarden

■ Max van njtobs

■ Max van njtexp

© 2022 NDFF

Topstijgers: Epifyten van loofbossen

- 8 nieuwe soorten gevonden
- *Phaeographis dendritica* (Witte runenkorst)
- Geen algenprut maar korstmos op gladde schors
- Er zitten opeens korstmossen in de boomkroon
- Superstijgers: *Arthonia didyma* (Beukenvlekje), *Graphis scripta* (Gewoon schriftmos)

Topstijgers: Laanboomepifyten

- 4 nieuwe soorten gevonden
- *Physcia vitii* (Lipvingermos)
- Veel soorten (ook algemeen) zijn toegenomen
- Stikstofgevoelige soorten blijven afnemen
- Herkolonisatie en toename zuidelijke soorten
- Superstijgers: *Pseudoschismatomma rufescens* (Verzonken schriftmos), *Athallia cerinella* (Klein boomzonnetje)

Topstijgers: Zure steen

- 9 nieuwe soorten gevonden,
- *Amygdalaria pelobotryon* (Zeeknobbelkorst)
- Dijken en hunebedden iets verslechterd
- Zure soorten op zwerfkeien, grafstenen en baksteenmuren sterk toegenomen
- Superstijgers: *Rufoplaca subpallida* (Bleek dijkzonnetje), *Polysporina simplex* (Doolhofschiyfje)

Terug van Uitgestorven Geweest

Geel wimpermos – Jasper Willemsen

Rood schorsvlekje - Ben Verboom

Conclusie

